

EXPLORING THE IMPACT OF PARENTING STYLES ON ADOPTION OF ANTI-SOCIAL BEHAVIOR AMONG YOUNG PEOPLE

Liviu Marius Gînju
PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: This study is an analysis of the impact of parenting styles on the adoption of anti-social behavior among young people. The parenting styles are basically ways of educating children through parent-child interaction, their research based on three components: emotional relationship between the child and parents, parental behavior and methods and their sets of values.

Keywords: parenting, parenting styles, criminal behavior, criminal offence, young people

I. Aspecte generale privind stilurile parentale și comportamentul infracțional

Activitatea de evaluare psiho-socială a persoanelor care au săvârșit infracțiuni a reliefat faptul că una din cauzele care a stat la baza adoptării unui comportament antisocial este reprezentată de mediul familial de proveniență. Acesta este concretizat prin stilul parental pe care părinții l-au adoptat în relația cu copiii lor, aspect care își pune amprenta atât asupra educației și sistemului de valori, cât și asupra modului de raportare și relaționare cu semenii lor. Astfel, de nenumărate ori, săvârșirea unei infracțiuni a apărut ca un răspuns al individului la comportamentul abuziv sau neglijent al părinților, ca modalitate inconștientă de a solicita atenție sau ca atitudine de protest față de comportamentul acestora. Din acest considerent, un stil parental dezadaptativ de tip autoritar, hiperprotectiv sau neglijent poate induce un deficit puternic la nivelul imaginii de sine, dificultăți de relaționare, comunicare și, în mod frecvent, un nivel scăzut de empatie corelat direct cu o capacitate diminuată de a recunoaște și de a transmite emoții. De asemenea, orientarea către grupuri cu preocupări antisociale reprezintă o manieră inconștientă prin care tinerii evadează de la controlul exercitat într-o manieră abuzivă dar cu "bune intenții" manifestat de către părinți.

II. Cercetări recente privind legătura dintre stilurile parentale și comportamentul infracțional

Lucrările de specialitate din domeniu atât cele clasice, cât și cele contemporane postulează că părinții reprezintă principalii agenți de socializare și sunt responsabili pentru transmiterea valorilor și normelor necesare pentru implementarea standardelor culturale de competență pentru adulți. Astfel, familia joacă un rol important în dezvoltarea copiilor, motiv pentru care este necesară identificarea acelor aspecte ale familiei care sunt corelate cu dezvoltarea copiilor. Totodată, studiile au arătat că dezvoltarea emoțională și socială a copiilor este puternic influențată de stilul parental (Landry, Smith, Swank, Assel & Vellet, 2001; Kaufman, Gesten, Santa Lucia, Salcedo et al, 2000; Rossman & Rea, 2005).

Stilurile parentale sunt în esență moduri de educare a copiilor prin interacțiune părinte copil. Fiecare părinte are propriul său stil de educare a copiilor de aceea stilurile parentale nu sunt la fel pentru toată lumea. Conform Nancy Darling și Laurence Steinberg, stilul parental este „un ansamblu de atitudini direcționate spre copil, care îi sunt comunicate copilului și care, luate împreună, creează un climat emoțional unde sunt exprimate comportamentele părinților. Aceste

comportamente le includ atât pe cele specifice, precis direcționate spre un obiectiv, intenționate cât și pe cele neintenționate ca gesturi, schimbări în tonul vocii, expresii spontane etc.

Încă din deceniile trei-patru ale secolului al 20-lea există această preocupare pentru stilurile parentale, adică ce anume din atitudinea părinților influențează creșterea copiilor și în ce fel. Influența comportamentului părinților asupra dezvoltării copiilor a fost o urmare naturală atât a teoriilor behavioriste, cât și a celei freudiene: behavioriștii susțineau că părinții au un rol central pentru că ei le formează comportamente copiilor, iar Freud susținea că omul are un set de date biologice individuale care vin în contradicție, uneori, cu ce vor părinții să le inculce.

Studiile care au cercetat stilurile parentale s-au bazat pe trei componente: relația emoțională dintre copil și părinți, comportamentul și metodele părinților și setul de valori al părinților. Aceste trei componente au fost tratate de către cercetători, în încercarea de a analiza stilurile parentale, separat. Astfel, a existat un model psihodinamic care se ocupa cu studierea relației părinte-copil sau un alt model care se concentra pe metode fără a ține cont de ceilalți factori. Se pare, însă că stilurile parentale nu pot fi cercetate decât prin corelarea relațiilor emoționale cu metodele plecând de la sistemul de valori al părinților.

Diana Baumrind este prima care în 1966 reușește să pună bazele unui model teoretic care să încorporeze încercările anterioare. În viziunea ei, valorile spirituale ale părinților și părerile lor despre rolul de părinte sau despre natura copiilor, ajută la identificarea unor tipuri de practici și atitudini. Inițial ea identifică trei tipuri de stiluri parentale: indulgent, autoritar și democratic, bazându-se pe nivelul de control pe care părinții îl impun în relația lor cu copiii. Părinții care diferă în modul în care folosesc autoritatea se pare că diferă și în alte aspecte.

Spre deosebire de alți cercetători dinainte, Baumrind spune în articolele ei că stilurile parentale sunt caracteristici ale părinților și nu ale relației părinte – copil. Putem spune, deci, că indiferent de cum ar fi copiii, părinții se impun în modul care le este caracteristic.

Au existat însă și voci care au criticat această teorie inițială a lui Baumrind, cum ar fi Lewis. Problema pe care a ridicat-o a fost că nu gradul înalt de control al stilului democratic dezvoltă independența copilului, ci comunicarea reciprocă și posibilitatea copilului de a schimba o regulă prin argumentare corectă.

Alți cercetători care au contribuit la dezvoltarea acestor teorii au fost Maccoby și Martin cu modelul lor bidimensional bazat pe *responsiveness* – feedback, fie el verbal, prin gesturi, prin afecțiune, prin acțiuni și *demandingness* – numărul și tipurile de cerințe ale părinților.

Pornind de la aceste noi concepte, Baumrind, în lucrările sale mai recente, din 1991, își caracterizează stilurile prin intermediul variației acestor dimensiuni. Astfel că stilul democratic este caracterizat printr-un nivel înalt de *responsiveness* și de *demandingness*; stilul autoritar se caracterizează prin nivel înalt de *demandingness* și nivel scăzut de *responsiveness*, iar stilul indulgent îl împarte în două – permisiv (nivel înalt de *responsiveness* și scăzut de *demandingness*) și indiferent (nivel scăzut de *responsiveness* și de *demandingness*).

Demandingness (control parental) se referă la comportamente de disciplină impuse de părinți precum învățarea copiilor să acționeze conform regulilor, având așteptări adecvate vârstei copilului și monitorizând gama de activități cu scopul final de a a-i face să devină membri integrați ai familiei și, ulterior, ai societății. *Responsiveness* (suportul parental) se referă la capacitatea de a fi apropiat din punct de vedere afectiv de copil, la capacitatea de a cultiva individualitatea și autonomia acestuia și de a fi atent la nevoile și emoțiile sale și de a-i arăta acest lucru.

Conceptul de stil parental a fost propus de Baumrind (1971; 1978) pentru a descrie interacțiunile dintre părinți și copiii lor (McBride-Chang & Chang, 1998), sugerându-se totodată și conceptualizări diferite ale stilului parental. Una dintre conceptualizări consideră stilul parental ca

fiind descris pe un continuum, ceea ce indică faptul că un părinte poate avea mai mult sau mai puțin un anumit stil de interacțiune cu copilul lui. A doua conceptualizare a stilului parental este cea topologică care consideră că părinții pot fi divizați în categorii de stil care nu se suprapun. Categorizarea stilului parental a influențat profund cercetările privind comportamentele parentale și efectele lor asupra dezvoltării copiilor. Inițial, autoarea a identificat trei stiluri parentale:

- **stilul autoritar** (*authoritarian*) (părinții care sunt punitivi și se focalizează mai degrabă pe câștigarea obedienței copilului vizavi de solicitările parentale și nu pe răspunsul la solicitările copilului)
- **stilul permisiv sau indulgent** (*permissive*) (părinții care răspund foarte mult la solicitările copilului dar care nu stabilesc niște limite adecvate în ceea ce privește comportamentul copilului)
- **stilul democratic** (*authoritative*) (părinții care sunt flexibili și răspund la cerințele copilului dar care întăresc anumite standarde rezonabile de conduită).
- mai târziu, aceeași autoare propune un al patrulea stil parental, **cel neglijent** care corespunde părinților sub-implicați în relațiile cu copilul lor și răspund minimal fie la nevoile copilului, fie la comportamentul acestuia (Brenner & Fox, 1999).

Stilurile parentale identificate pot fi descrise de-a lungul a două dimensiuni ortogonale, reprezentate de solicitare (control) și răspundere (acceptare). Astfel, părinții democrațici (*authoritative*) sunt cei care au solicitări crescute și manifestă o acceptare crescută față de copiii lor, părinții autoritari (*authoritarian*) sunt cei care au solicitări crescute, dar manifestă o acceptare scăzută. Spre deosebire de aceștia, părinții indulgenți manifestă o acceptare crescută a copiilor lor dar au solicitări scăzute față de aceștia iar părinții neglijenți manifestă față de copii niveluri scăzute ale solicitărilor și ale acceptării copiilor lor (Grigorenko & Sternberg, 2000).

Cercetările inițiale realizate de Baumrind, confirmate și de cercetări mai recente, au arătat că stilul parental democratic este un determinant cheie a stării psihosociale de bine a copiilor și adolescenților (Lamborn, et.al., 1991; Slicker, 1998). Această modalitate de interacțiune a părinților cu copiii lor este în mod constant asociată cu dezvoltare pozitivă pe plan cognitiv, emoțional, social și educațional (Winsler, Madigan & Aquilino, 2005). Comparativ cu părinții care utilizează alte tehnici de creștere a copiilor, părinții democrațici înregistrează un succes mai mare în încercarea lor de a-și proteja copiii împotriva consumului de droguri și a activităților delincvente și de a facilita implicarea școlară și performanța academică (Baumrind, 1991; Lamborn, et. al, 1991; Steinberg et al., 1991; Steinberg et al., 1992; apud. Kaufmann, et.al., 2000).

Acest stil parental a fost asociat cu efecte pozitive asupra dezvoltării copiilor, cum ar fi o stimă de sine crescută (Litovsky & Dusek, 1985; Maccoby & Martin, 1983; apud. Aunola, Nurmi, Onatsu-Arviolommi & Pulkkinen) și o performanță școlară mai bună (Grolnick & Ryan, 1989; Steinberg et al., 1989; apud. Aunola, et.al. 1999).

Părinții autoritari (*authoritarian*) manifestă mai puține relații de afiliere cu copiii lor în comparație cu părinții care au un stil parental democrat (*authoritative*). Acest tip de părinți valorizează obediența și restricționează autonomia copilului, consideră că un copil ar trebui să adere strict la regulile impuse de ei. În ciuda faptului că accentuează disciplina, părinții autoritari nu discută regulile cu copiii lor și obțin, în mod tipic, scoruri scăzute la măsurătorile căldurii parentale și ale disponibilității de a răspunde nevoilor și comportamentului copiilor lor (Kaufmann, et. al. , 2000). Stilul parental autoritar (*authoritarian*) a fost, în mod frecvent, asociat cu efecte negative asupra copiilor și adolescenților (Kaufmann, et. al., 2000). Studiile au relevat faptul că acești părinți

au copii dependenți care manifestă un loc de control extern (Grolnick & Ryan, 1989; apud. Aunola et. al., 1999), diverse niveluri de retragere socială și comportamente antisociale și delincvente (Coie & Dodge, 1998; Coopersmith, 1967; Schwartz, et. al., 1997; apud. Coplan, et. al., 2002). Stilul parental autoritar (authoritarian) a fost asociat negativ cu performanța școlară și evaluările profesorilor privind adaptarea la mediul școlar (Dornbusch, et. al., 1987; Shumow, Vandell & Posner, 1998; apud. Kaufmann et. al. 2000).

Stilul parental permisiv (permissive) este caracterizat prin lipsa controlului, a solicitărilor din partea părinților și prezența unei atitudini călduroase a acestora față de copii se asociază cu imaturitatea copiilor (Maccoby & Martin, 1983; apud. Aunola, et. al., 1999). Copiii părinților cu un stil parental permisiv au aproape întotdeauna libertate completă și controlul propriilor decizii și activități (Ang, 2006).

Studiile arată că acești copii relatează o mai mare frecvență a abuzului de substanțe, mai multe probleme legate de școală și sunt mai puțin implicați și orientați pozitiv spre școală în comparație cu copii de aceeași vârstă proveniți din familii autoritare și democratice (Lamborn, et. al., 1991).

În 2006 Laurence Steinberg și Ilana Blatt-Eisengart au realizat un studiu privind modele de competență și de ajustare în cazul adolescenților care provin din familii de tip autoritar (authoritarian), democratic (authoritative), permisiv sau indulgent (permissive) și neglijent. Corelațiile dintre stilurile parentale au fost examinate pe un lot de 1355 subiecți cu vârstele cuprinse între 14 și 18 ani care aveau un cazier însemnat privind infracțiuni grave.

Cercetarea a arătat că cei care își descriau părinții ca fiind democrați erau mai maturi din punct de vedere psihosocial, cu competențe academice mai mari, mai puțin orientați în a internaliza stresul sau a externaliza problemele. De asemenea, subiecții prezentau un nivel de empatie crescut, precum și un grad ridicat de responsabilitate față de ceilalți participanți proveniți din familii cu părinți autoritari, permisivi sau neglijenți.

Pe de altă parte, cei proveniți din familii cu părinți autoritari și indulgenți prezentau un nivel de empatie mai ridicat față de cei din familii cu părinți neglijenți, rezistență scăzută la presiunile grupului de egali, performanțe academice medii.

III. Empatia, stilul parental și dezvoltarea comportamentului antisocial

Într-un studiu realizat în 2009, M. Shaeffer și S. Clark au examinat **relația dintre rolul empatiei și a stilului parental în dezvoltarea comportamentului antisocial**. Acest studiu a pornit de la premisa că, atât în teorie, cât și în practică există o legătură între nivelul scăzut de empatie și comportamentul antisocial (D'Antonio, 1997; de Scholte et. al., 2007; Hunter, et.al., 2007; Miller & Eisenberg, 1988; Robinson, et. al., 2007; Shechtman, 2003). Totodată, cercetările au demonstrat că există o relație pozitivă între tipul de îngrijire parentală timpurie și comportamentul antisocial (Ehrensaft et al., 2003; Knutson, DeGarmo, & Reid, 2004; Lichtenstein et. al., 2007; Reti et al., 2002; Roche, Ensminger, & Cherlin, 2007; Smith & Farrington, 2004; Smith et. al., 2003). Astfel, o revizuire a cercetărilor menționate anterior a făcut să fie introdus o a treia variabilă în relația dintre empatie și comportamentul antisocial și anume stilul parental.

Rezultatele studiului arată că există o corelație semnificativă între comportamentul antisocial și nivelul scăzut de empatie. De asemenea, comportamentul antisocial a fost puternic corelat cu stilul parental autoritar (authoritarian) și permisiv - indulgent (permissive).

Studiul longitudinal realizat de către Kathryn E. Williams, Joseph Ciarrochi, Patrick C. L. Heaven în 2012 a examinat felul în care stilul parental influențează gradul de flexibilitate psihologică în adolescență. Autorii definesc termenul de flexibilitate psihologică drept un construct

care descrie o abilitate individuală de a răspunde adecvat la cerințele mediului și a experiențelor interne în termeni de scopuri personale.

S-a explorat în manieră longitudinală relația dintre felul în care a fost perceput stilul parental și flexibilitatea psihologică în rândul elevilor din cadrul a 5 școli australiene începând cu clasa a 7-a și finalizând cu clasa a 12-a. Rezultatele arată că scorul ridicat la stilul parental autoritar a fost asociat pozitiv cu un nivel scăzut de flexibilitate psihologică. La polul opus scorul ridicat la stilul parental democratic a evidențiat o legătura strânsă cu un nivel ridicat de flexibilitate psihologică. Astfel, stilul democratic al părinților în creșterea și educarea copiilor contribuie la adecvarea răspunsurilor copiilor la mediul înconjurător și la structurarea scopurilor personale.

IV. Stilurile parentale – factori de risc în adoptarea unor traiectorii infracționale

Cercetarea realizată de Peter H. van der Laan et. al. în 2008 evidențiază faptul că **stilurile parentale reprezintă factori de risc în adoptarea unor traiectorii infracționale**. Astfel, stilul autoritar asociat cu un scor ridicat la disciplinare prezintă un nivel ridicat de supraveghere și pedepsire a tinerilor fapt care determină apariția unor decalaje pe direcțiile de relaționare comunicare. În opoziție, stilul parental democratic a fost asociat cu rezultate pozitive, tinerii care provin dintr-o familie care adopta un astfel de stil parental fiind mai puțin predispuși la a urma pe viitor traiectorii cu caracter infracțional.

O altă cercetare realizată de către Anna Harris-McKoy și Ming Cui in 2013 a evidențiat **legătura dintre controlul parental, delincvența adolescentină și comportamentul infracțional al tinerilor**. Cu toate că există studii care demonstrează existența unei legături între controlul parental și comportamentul infracțional la adolescenți, puține au fost cele care s-au extins asupra adulților tineri. Astfel, scopul acestui studiu a avut în vedere explorarea asocierii dintre controlul parental și delincvență și controlul parental în adolescență și comportamentul infracțional la tinerii adulți. Premisa cercetării a fost că lipsa unui control parental este asociată pozitiv cu delincvența care își continuă influența și la vârsta tânără.

Rezultatele cercetării au confirmat ipoteza și arată că lipsa controlului parental este asociat pozitiv cu delincvența atât în adolescență, cât și la vârstă adultă tânără. Astfel, stilurile parentale bazate pe modalități de control mai aspre prezintă risc de dezvoltare a comportamentelor delincvente la copii încă din adolescență.

O altă cercetare a avut în vedere **identificarea modului în care persoanele încarcerate au perceput stilul parental din cadrul familiilor de proveniență** (Stacey Chipman, Susanne Frost Olsen, et. al 2000). Unul din scopurile majore ale acestui studiu a fost să examineze percepția adulților infractori asupra stilului parental primit în familia de origine. Totodată, cercetările anterioare arată că atât practicile pozitive le stilului parental, cât și cele negative pot fi transmise la generațiile următoare ((cf. Olsen, Martin, & Halverson, 1999).

Stilul parental democrat a fost asociat cu rezultate pozitive comportamentale, inclusiv creșterea competenței, a autonomiei și stimei de sine (Steinberg et . al, 1994), precum și cu bune abilități de rezolvare a problemelor, o mai bună performanță academică, mai puțin deviantă și relații mai bune cu egalii. Copiii care au părinți democrați, de asemenea, se angajează mai puțin în comportamente agresive decât colegii lor care au experimentat alte stiluri parentale (Hart, și colab, 1997; Hart, Dewolf, Wozniak, & Burts , 1992; Putallaz & Heflin, 1990; Rubin , Stewart & Chen , 1994; Smetana , 1995; Steinberg și colab, 1994).

Stilul parental autoritar a fost asociat de rezultatele comportamentale negative, inclusiv comportament agresiv, internalizare a stresului și tulburări de exteriorizare, instabilitate

emoțională, nivel mai scăzut de încredere în sine și percepția diminuată privind abilitățile academice și sociale (Hart et al., 1997 ; Rubin și colab ., 1994 ; Steinberg și colab. 1994). În plus , disciplinarea aspră în copilărie, corelat cu stilul parental autoritar , este puternic asociată cu incidența comportamentului delincvent mai târziu.

Rezultatele studiului evidențiază că persoanele încarcerate au descris în mare parte mediul familial de proveniență ca fiind de tip autoritar sau permisiv, pe când cele non infractori au descris mediul familial ca fiind unul de tip democratic.

BIBLIOGRAPHY

1. Aunola, K, Nurmi, J.-E., Onatsu-Arviolommi, T. & Pulkkinen, L, (1999). The role of parents' self-esteem, mastery-orientation and social background in their parenting styles. *Scandinavian Journal of Psychology*, 40, 307-317.
2. Aunola, K & Nurmi, J.-E. (2005). The role of parenting styles in children's problem behavior. *Child development*, 76, 6, 1144-1159
3. Brenner, V. & Fox, R. A. (1999). An empirically derived classification of parenting practices. *The Journal of Genetic Psychology*, 160(3), 343-356.
4. Grigorenko, E. L. & Sternberg, R. J. (2000). Elucidating the etiology and the nature of beliefs about parenting styles. *Developmental Science*, 3:1, 93-112
5. Kaufman, D., Gesten, E., Santa Lucia, R. C., Salcedo, O., Rendina-Gobioff, G. & Gadd, R. (2000). The relationship between parenting style and children's adjustment: The parents' perspective. *Journal of Child and Family Studies*, 9, 2, 231-245.
6. Lamborn, S. D., Mounts, N. S., Steinberg, L., & Dornbusch, S. M. (1991). Patterns of competence and adjustment among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful families. *Child Development*, 62, 1049-1065
7. McBride-Chang, C. & Chang, L. (1998). Adolescent-parent relations in Hong Kong: parenting styles, emotional autonomy, and school achievement. *The Journal of Genetic Psychology*, 159(4), 421-436.
8. Winsler, A., Madigan, A. L. & Aquilino, S. A. (2005). Correspondence between maternal and parental parenting styles in early childhood. *Early Childhood Research Quarterly*, 20, 1-12

Articles

9. Laurence Steinberg and Ilana Blatt-Eisengart Temple University "*Patterns of competence and adjustment among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful homes: a replication in a sample of serious juvenile offenders*" - JOURNAL OF RESEARCH ON ADOLESCENCE, 16 (1), 47-58 (2006)
10. Megan Schaffer Stephanie Clark Elizabeth L. Jeglic John Jay College of Criminal Justice, New York "The Role of Empathy and Parenting Style in the Development of Antisocial Behaviors" *Crime & Delinquency* Volume 55 Number 4 October 2009 586-599
11. DeAnna Harris-McKoy, Ming Cui "*Parental Control, Adolescent Delinquency, and Young Adult Criminal Behavior*" *Journal of Child and Family Studies* (2013)
12. Machteld Hoeve & Arjan Blokland , Judith Semon Dubas , Rolf Loeber, Jan R. M. Gerris , Peter H. van der Laan "*Trajectories of Delinquency and Parenting Styles*" in *Journal of Abnormal Child Psychology* (2008)

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)

MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue

Arhipelag XXI Press, 2018

13. Stacey Chipman, Susanne Frost Olsen, Shirley Klein, Craig H. Hart, Clyde C. Robinson -
"*Differences in Retrospective Perceptions of Parenting of Male and Female Inmates and Non-Inmates* " in *Family Relations*, Vol. 49, No. 1 (Jan., 2000), pp. 5-11